

KỸ THUẬT TRỒNG CHANH LEO

Chanh leo (chanh dây, lạc tiên) là cây trồng có hiệu quả kinh tế cao, tăng giá trị sản phẩm trên 1 đơn vị diện tích canh tác, có thể thay thế những cây trồng có hiệu quả kinh tế thấp từng bước nâng cao thu nhập cho nông dân.

Để hỗ trợ cho bà con kỹ thuật trồng mang lại hiệu quả kinh tế cao nhân rộng mô hình chanh leo, dưới đây là hướng dẫn quy trình trồng cây chanh leo:

1. Loại đất trồng:

Cây chanh leo trồng thích hợp ở vùng đất tơi xốp, thoát nước tốt, giàu chất hữu cơ như đất cát pha thịt nhẹ, đất đỏ Bazan... Đất quá chua và quá kiềm cũng ảnh hưởng đến sinh trưởng phát triển của cây (pH thích hợp cho chanh dây từ 5,5 – 6)

2. Giống:

Giống chanh leo được bà con ưa chuộng chủ yếu là giống Đài nông 1, nhập từ Đài Loan có khả năng tự thụ phấn cao, ít biến dị. Cây trồng chủ yếu là cây ghép cây giống do công ty NAPAGA cung ứng, giá cây giống hợp lý khoảng 45.000 đ/cây.

3. Thời vụ trồng:

Thời vụ trồng: có thể trồng vào mùa xuân và mùa thu tốt nhất vào cuối tháng 11 đến tháng 1 năm sau.

4. Thiết kế đường lô, mật độ và khoảng cách trồng:

- Thiết kế đường lô: Phù hợp với những nơi đất bằng phẳng, độ dốc < 80, vườn trồng có thiết kế hình chữ nhật hoặc hình vuông diện tích từ 0,2 – 0,5 ha/lô, đường lô rộng 3m. Trồng trên đất dốc, hàng cây phải bố trí theo đường đồng mức để thuận lợi cho việc vận chuyển vật tư, chăm sóc và thu hoạch.

- Tùy theo điều kiện đất đai, địa hình và khả năng thâm canh, có thể trồng các mật độ: 1.660 cây/ha, khoảng cách 3x2m; 1.330 cây/ha: khoảng cách 3 x2,5m; 1100 cây/ha: khoảng cách 3 x3 m; 850 cây/ha: khoảng cách 3 x4m.

- Cách trồng: Hố trồng có kích thước 60 x 60 x 60 cm, đào một hố nhỏ ở giữa bồn có độ sâu bằng bầu, đặt cây và lấp đất phủ kín bằng mặt bầu. sau đó rắc thuốc xung quanh để tránh mối, kiến, dế cắn phá. Dùng cây cắm chống xung quanh, che chắn nhằm hạn chế gió.

5. Tưới nước và bón phân:

5.1 Tưới nước

Cây chanh leo là cây cần độ ẩm cao nhưng bộ rễ ăn cạn nên chú ý tưới giữ ẩm và tủ gốc. Chú ý không để nước ngập úng trong mùa mưa nhưng phải tưới đủ nước tưới trong mùa khô, đặc biệt trong giai đoạn cây ra hoa cần lượng nước nhiều để giúp cây rau chồi, ra hoa và đậu quả liên tục. Ở giai đoạn làm trái và trái lớn cần nhiều nước, thiếu nước sẽ làm rụng hoa, trái non và trái chậm phát triển. Chú ý điều chỉnh lượng nước tăng giảm tùy tình hình thực tế.

5.2 Bón phân

Chanh leo từ lúc trồng đến ra hoa khoảng 5-6 tháng, thời gian ra hoa từ tháng 4,5 đến tháng 10,11 tùy khí hậu từng vùng. Tùy tình hình thực tế sinh trưởng của cây để bổ sung dinh dưỡng cho phù hợp. Bà con có thể tham khảo:

Bón lót: Phân chuồng hoai mục (phân hữu cơ vi sinh) từ 10-15 kg/ gốc, bổ xung thêm vôi 0,5 kg / gốc nếu đất chua.

Bón thúc:

- Giai đoạn cây phát triển: Sau khi trồng khoảng 20 ngày và định kỳ bón 1 lần/ tháng
Sử dụng các loại NPK có hàm lượng đạm và lân cao như NPK 13.13.8, NPK 22.12.8
lượng bón từ 0,2 – 0,4 kg/ lần đến khi cây bắt đầu ra hoa thì dừng lại.
Tốt nhất hòa nước tưới trực tiếp cho cây để cây nhanh hấp thụ, lượng bón tăng dần theo tốc độ phát triển của cây.
- Giai đoạn nuôi quả: sau khi hoa ra được 1 tuần sẽ bắt đầu quá trình hình thành quả. Từ ra hoa đến khi quả chín khoảng 60-90 ngày. Sau khi đậu quả non nên sử dụng các loại phân bón có hàm lượng NPK cân bằng hoặc NPK cao như NPK 17.17.17, NPK 15.7.20 ...lượng bón 0,5 kg/ gốc. Bón khoảng 2-3 lần tùy tình hình sinh trưởng của cây, ngừng bón trước khi thu hoạch 1 tháng.
- Giai đoạn sau khi thu hoạch: Bón phục hồi cây, sử dụng phân có hàm lượng đạm và lân cao như NPK 16.16.8 ; NPK 22.12.8...lượng bón từ 0,3- 0,5 kg/ lần. Bón định kỳ 1 tháng 1 lần đến trước khi cây ra hoa 1 tháng thì dừng lại.

Hình ảnh cuốc rãnh bón phân theo độ rộng tán cây

Tùy từng giai đoạn sinh trưởng của cây để lựa chọn hình thức bón cho phù hợp, giai đoạn cây nhỏ tưới được cây ăn nhanh, giai đoạn cây lớn cuốc rãnh tròn xung quanh gốc theo độ rộng của tán, rãnh rộng 15-30 cm, sâu 10-25 cm, bón phân vào sau đó lấp đất và tưới nước. Khi chanh leo khép tán nên dùng cuốc xới nhẹ đất xung quanh tán rồi rắc phân sau đó xới lại đất và tưới nước.

Cây chanh leo là cây dài ngày nên định kỳ 1 năm 3 lần nên bón bổ xung phân hữu cơ hoặc phân chuồng hoai mục, lượng bón 10-15 kg/ gốc.

6. Làm giàn, tạo hình và tỉa cành lá:

Kỹ thuật làm giàn có ảnh hưởng lớn đến việc ra hoa, đậu quả của cây chanh leo vì cây chỉ ra hoa ở các mặt đầu cành thứ cấp nằm ngoài mặt tán. Làm giàn theo kiểu chữ T để giúp chanh leo phát triển tốt hơn do ánh sáng tiếp xúc bề mặt tán lớn, hạn chế nấm bệnh. Nên làm giàn cao 1,8 - 2,2 m với các trụ chắn chắn như tre, gỗ hoặc bê tông, khoảng cách các cột nên cắm theo khoảng cách trồng; bên trên căng lưới thép với khoảng cách ô vuông 40 x 40 cm cho cây leo.

Cây mới trồng phát triển chiều cao khoảng 1m thì tỉa bớt lá gốc. Cây có bộ lá to, dày, xanh tốt, không bị nấm bệnh là biểu hiện cây sinh trưởng mạnh, đồng thời lá to sẽ giúp cây trao đổi chất tốt hơn do vậy cần chú ý bảo vệ.

Khi cây đã lên giàn cần tạo hình, tỉa bớt là già và những chỗ mật độ lá quá dày, đặc biệt trong mùa mưa, để hạn chế sâu bệnh gây hại, đồng thời nhằm ức chế sinh trưởng, giúp cho cây ra nhiều nụ, đậu nhiều trái.

Sau thu hoạch cắt hết tất cả các cành trên mặt giàn đã cho trái, cây sẽ ra chồi mới, phân cành cấp 2,3 và các cành quả. Nếu chanh leo không được tỉa hoàn toàn vào cuối năm sẽ ảnh hưởng rất lớn đến sinh trưởng và phát triển, đặc biệt làm hạn chế năng suất các năm tiếp theo.

7. Tình hình sâu bệnh hại:

Chanh leo là loại cây ít bị sâu, bệnh hại, chủ yếu bị nhện đỏ, nhện trắng gây hại vào thời kỳ trên lá bánh tẻ vào các thời điểm nắng ẩm, quả non, tỷ lệ gây hại 2-5%, cao 9-10%. Tuy nhiên, các hộ đã chủ động phòng trừ luân phiên bằng các loại thuốc như dầu khoáng SK enSpray 99EC, Bomb 200EC, Dandy 15EC nên mức độ gây hại không cao.

8. Thu hoạch:

Để đảm bảo chất lượng, phẩm chất quả và mang lại hiệu quả kinh tế cao cần thu hái sau khi 2/3 vỏ quả chuyển sang tím hoặc để quả chín rụng tự nhiên, sau mỗi lần thu hoạch cần chú ý gom toàn bộ các loại quả bị thải loại do nấm bệnh và côn trùng gây hại tập

trung về một vị trí để tiêu huỷ, hạn chế khả năng phát triển của sâu bệnh trên vườn. Quả thu hoạch về nên bảo quản nơi thoáng mát, tránh đổ đống quá dày và sớm vận chuyển về nơi sơ chế để đảm bảo chất lượng và phẩm chất của quả ngon nhất.